

Europese blazenstruik (*Colutea arborescens*)

De Europese blazenstruik is heel geschikt voor beplanting van plantsoenen en is daar tussen ander struikgewas een opvallende verschijning. Opvallend door zijn grote opgeblazen vruchten die al tijdens de bloeiperiode aan de plant verschijnen. Maar het zijn niet alleen de vruchten die de charme aan de struik geven, ook de bloemen doen hun best op te vallen en bijen en andere insecten kunnen van het resultaat genieten in de vorm van stuifmeel en nectar.

198 Bloeit op eenjarig hout

Deze bijenplant is een van de 27 soorten van het geslacht Blazenstruik (*Colutea*), dat tot de Vlinderbloemenfamilie (Fabaceae) behoort. Het geslacht heeft zijn verspreidingsgebied liggen op het noordelijk halfrond, en wel in Eurazië en Noord-Afrika. De Europese blazenstruik hoort van oorsprong thuis in het gebied rond de Middellandse Zee en is reeds in de zestiende eeuw in cultuur gebracht. In ons land worden nog twee verwante soorten toegepast voor plantsoenbeplanting: de Oosterse blazenstruik (*Colutea orientalis*) en de bastaard *Colutea x media*, die is ontstaan uit een kruising van de Europese en de Oosterse blazenstruik. Ze zijn alle bladverliezend en goed bestand tegen onze winters. De Europese blazenstruik stelt maar weinig eisen aan de bodem. De plant vertakt zich al laag bij de grond en kan in cultuur een hoogte van vier meter bereiken. Wie dit te hoog vindt, kan met een snoeischaar de plant in bedwang houden, want zij verdraagt het snoeien heel goed. Wat de bloei betreft, doet verjonging de plant bovendien goed, want de bloemen verschijnen aan het eenjarig hout. De bladen zijn geveerd. Aan een blad zitten 9-13 omgekeerd eironde blaadjes.

Honingmerk op bloemkroon

In juni vangt de bloei aan en die kan voortduren tot in september. De bloemen staan in trossen van 6-8 stuks in de oksel van de bladeren. De bloemkroon is geel en bestaat uit een vlag, twee zwaarden en een kiel, de karakteristieke vorm van de bloemen van de familie. De vlag heeft een ronde vorm en heeft aan de basis rode streepjes die bezoekende insecten helpen om het centrum van de bloem te vinden. Een dergelijke tekening op de bloemkroon wordt ook wel het honingmerk genoemd. In de kiel zitten de stamper en

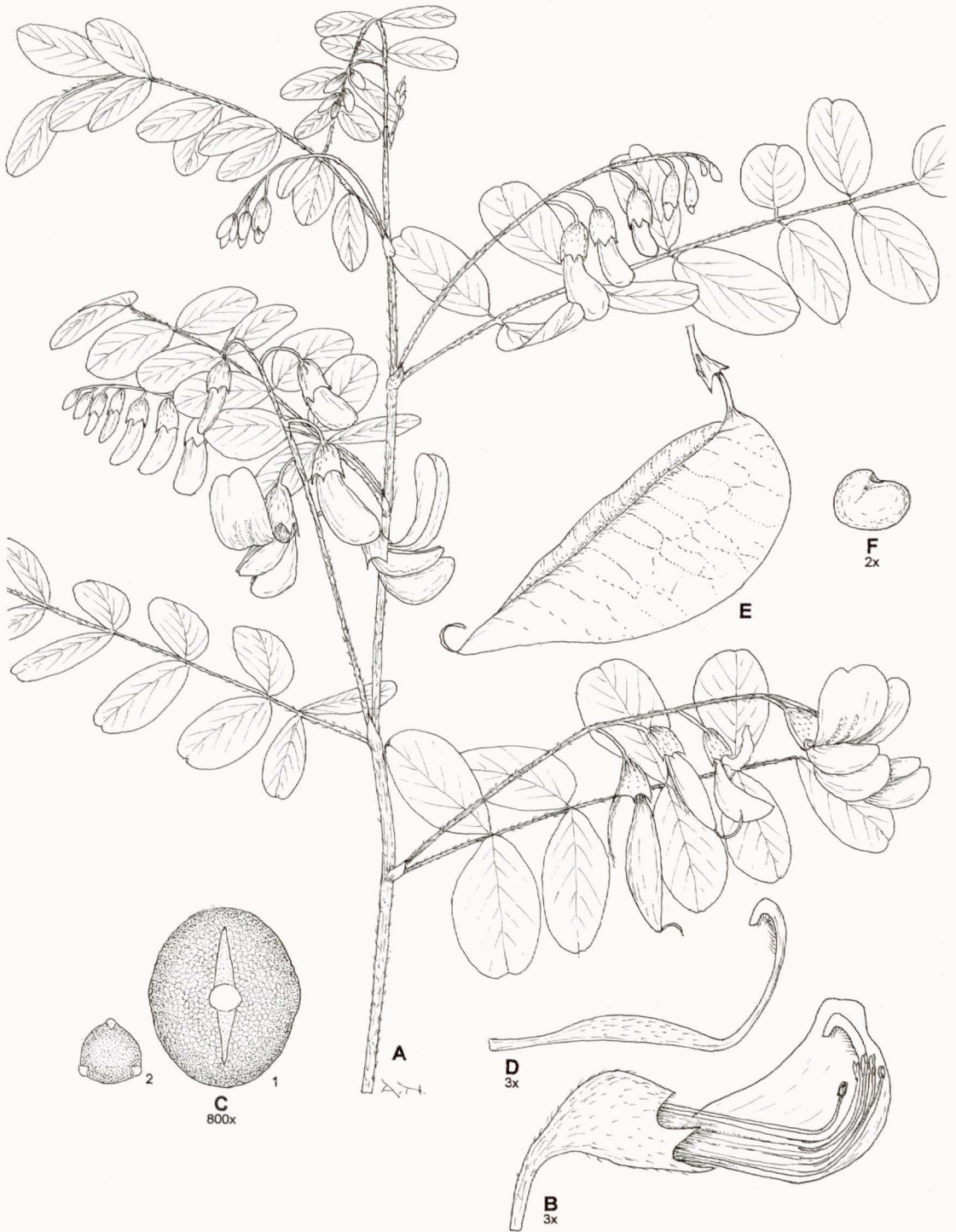
de meeldraden geborgen. Reeds voor het ontluiken van de bloem, als hij nog in knop zit, gaan de helmknoppen open en wordt het stuifmeel boven in de kiel gedeponereerd. De stijl, die iets boven de meeldraden uitsteekt, is aan het einde omgebogen en voorzien van een borstelige beharing.

Bloemenbezoek

Bij het bloemenbezoek landen bijen meestal op de zwaarden en de kiel. Door het gewicht wordt de kiel omlaag gedrukt en komen stuifmeel en stempel naar buiten en in aanraking met de onderzijde van de bij. Om stuifmeelkorrels op de stempel te kunnen laten kiemen, moeten de papillen op het stempeloppervlak eerst beschadigd worden. Daar is niet veel voor nodig want het gebeurt al wanneer de stempel met een bezoekende insect in aanraking komt. Blijft die beschadiging uit dan vindt er geen bevruchting plaats. Na het insectenbezoek komt de kiel weer op zijn oorspronkelijke plaats en omsluit weer volledig de stamper en de meeldraden. De nectar wordt aan het begin van de meeldraden afgescheiden en in de ruimte tussen meeldraden en stamper vastgehouden. De meeldraden vormen samen een kokertje doordat de helmdraden voor een deel met elkaar vergroeid zijn. Het kokertje is aan de bovenzijde niet gesloten want één van de 10 meeldraden staat los van de andere. Door die open zijde kan nu de nectar worden opgenomen. Hommels gaan ook langs een andere weg dan de officiële nectar halen, ze maken een gaatje opzij in de bloemkroon dichtbij het nectarium. Honingbijen maken daarvan een dankbaar gebruik.

Opgeblazen vruchten

De plant heeft haar naam te danken aan de vorm van de vrucht. Tijdens het rijpen van het zaad groeit de wand van het vruchtbeginsel verder uit en vormt zich binnen een gas waardoor de vrucht als een ballon wordt opgeblazen. Je zou het wel verwachten, maar die opgeblazen vruchten dienen in het geheel niet voor de verspreiding der zaden. De vruchten blijven echter aan de struik vastzitten en vergaan op den duur waardoor het zaad vrijkomt. De Europese blazenstruik laat zich heel goed door zaad vermeerderen.

Europese blazenstruik (*Colutea arborescens*)

A in bloei staande tak; B bloemkelk en doorgesneden kiel met meeldraden en stamper; C stuifmeelkorrel (tricolporaat): 1 equatoriaal, 2 polair; D stamper; E vrucht; F zaad.